

LUNDS UNIVERSITET

En kvinnas plats är till vänster

En jämförande analys av höger- och vänsterpopulistisk diskurs kring kvinnor

Abstract

This essay aims to explore how women are portrayed within populist discourse. By comparing the discourses in party programs, official documents, and statements from political leaders; our intention is to explore how women are characterized within left-wing and right-wing populism. Is there a difference between left and right, or does populist rhetoric always abate women considering its primary focus, the battle between the common people and the elite. By using Chantal Mouffe and Ernesto Laclau's theory of discourse analysis, we have investigated how the populist discourses describe the master signifier woman and the nodal points: equality, gender, family, and feminism in the political parties' official material. Since the language plays a significant role in shaping politics, the theory is used to deconstruct the discourse. We found a difference between the two populist discourses, whereas the right-wing populist discourse connects 'woman' to protection, safety, child bearer, as well as the continuity of the nation. The left-wing populist discourse connects 'woman' to meanings like worker and citizen and describes women as equivalent to men.

Keywords: Right-wing populism, left-wing populism, discourse, woman, gender, equality, family, discourse analysis, feminism.

Number of words: 9 995

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Frågeställning	3
1.2 Hypotes.....	3
2. Tidigare forskning	4
3. Teoretiskt ramverk	6
3.1 Socialkonstruktionism	6
3.2 Diskursteori.....	7
3.3 Feministisk teori.....	8
3.4 Populism.....	11
4. Metod	12
4.1 Utförande och analysverktyg.....	12
4.2 Material och urval.....	14
4.3 Källor för materialet	15
4.4 Avgränsningar.....	16
5. Bakgrund till partierna	16
Perussuomalaiset (Sannfinnländarna)	17
Prawo i Sprawiedliwość (Lag och Rättvisa, PiS).....	17
Rassemblement National (Nationell samling, RN)	17
United Kingdom Independence Party (UKIP).....	18
Movimiento Regeneración Nacional (Nationella förnyelserörelsen, MORENA).....	18
Movimiento al Socialismo (Socialistiska rörelsen, MAS)	18
Partido Socialista Unido de Venezuela (Venezuelas förenade socialistiska parti, PSUV)	19
Partido dos Trabalhadores (Arbetarpartiet, PT)	19
6. Resultat	19
7. Analys	26
8. Diskussion	30
9. Bibliografi	33

1. Inledning

Vikten av språkets betydelse och hur den formar vår världsuppfattning blir alltmer centralt i en värld kantad av populistiska rörelser. Den tunna ideologin som förenklande framställer världen i två läger, bestående av det goda folket och den korrupta eliten, sprids. I ett Europa som de senaste åren upplevt en högerpopulistisk våg och ett Latinamerika som ser fortsättningen av en andra rosa våg, innebärande ett uppsving av vänsterpartier vid makten, önskar vi jämföra diskursen som förs i de båda rörelserna med fokus på feminism. Hur skildras kvinnor i den populistiska binära uppdelningen av samhället, finns det en skillnad mellan de två ismerna och hur yttrar det sig? Då populismen ofta förespråkar enkla lösningar för komplexa problem, önskar vi särskilt undersöka hur genuspolitik uttrycks inom höger-kontra vänsterpopulism. Med insamlat material från ett urval av både höger- och vänsterpopulistiska rörelser partimanifest, uttalanden och partiprogram önskar vi undersöka och fördjupa oss i detta ämne genom en diskursanalys.

1.1 Frågeställning

Hur framställs kvinnor av den höger- och vänsterpopulistiska diskursen?

1.2 Hypotes

Vänsterpopulismen framhäver generellt ett fokus på social rättvisa och grupptillhörighet i högre grad än vad högerpopulismen gör. Vår tes är därför att vänsterpopulistiska partier uttrycker sig mer inkluderande än högerpopulistiska partier om kvinnor och könad politik. Tidigare forskning har dock visat att vänsterpopulismen fallerar i att yttra kvinnors intressen i sin politik och istället fokuserar sin kamp mot kapitalism än mot dessa ämnen. Fortsättningsvis faller inte kvinnor naturligt som grupp in i "folket" eller "eliten" och passar därför inte in i den binära uppdelningen som populismen formar sin politik utefter, vilket kan leda till att kvinnor åsidosätts. Vi skulle därför kunna finna att varken vänsterpopulism eller högerpopulism har en feministisk diskurs.

2. Tidigare forskning

Johanna Kantola och Emanuela Lombardo (2019) bedrev forskning på liknande område där de jämförde det finska högerpopulistiska partiet Sannfinländarna och det spanska vänsterpopulistiska partiet Podemos med utgångspunkt i hur feminism uttrycks inom respektive rörelse. De pekar på det centrala dilemmat att populistiska rörelser tenderar att fokusera på en förenklad, binär utgångspunkt att den politiska kampen står mellan folket och eliten, vilket leder till svårigheter att adressera mer komplexa, sociala klyftor likt den baserad på kön. Forskarna anser att Sannfinländarna försöker inkorporera feministisk retorik för att locka kvinnliga väljare men att det primära fokuset fortfarande vilar på en nationalistisk och invandrarfientlig agenda. Gällande Podemos bedömer de att partiet i större utsträckning uppvisar kopplingar till feministiska idéer med policys avseende stöd för social rättvisa med särskilt fokus på kvinnans rätt till hennes egen kropp och bekämpningen av könsbaserat våld. Författarna argumenterar för att populistiska rörelser potentiellt kan bidra till ett framskridande av feministiska mål men att det är centralt att undersöka hur de gör det och om de egentligen endast anammar en feministisk diskurs för att främja sina egna politiska mål (Kantola och Lombardo, 2019). Det vi önskar tillföra till den befintliga forskningen är ett större fokus på hur populistisk diskurs framställer kvinnor. Fortsättningsvis vill vi utföra en bredare undersökning av högerpopulism och vänsterpopulism och inte undersöka endast två populistiska partier.

Med sin undersökning av populism argumenterar Roth och Baird (2017) för att vänsterpopulismen enbart klassificerar världen i termer av klasstillhörighet. Det leder till att dess intresse uteslutande är begränsat till den publika sfären, exempelvis utformandet av samhällliga grundprinciper, den ekonomiska marknaden, och statliga institutioner. Den privata sfären som behandlar sexuella och reproduktiva rättigheter, könsroller och omständigheter kring våldtäktskultur blir istället till stor del ignorerat. Vidare ligger vänsterpopulismens primära fokus på nationen med inslag av patriarkala och nationalistiska anor, vilket gör möjligheten att feminisera politiken svårare. Kvinnor riskerar att ses som ansvariga att fortplanta sig och befolka landet med invånare med korrekta, idériktiga ideal och mål. Författarna anser att vänsterpopulismen inte är förenlig med feministisk politik (Roth och Baird, 2017). Vi önskar bygga vidare på Roth och Bairds forskning genom att undersöka om diskursens klasstrukturella fokus även lämnar plats åt feministisk politik.

Julie Mostov (2021) argumenterar att populism alltid är könad (*eng. gendered*) och farlig för kvinnor och demokrati. "Vi mot dem"-retoriken och de ofta tydligt uppdelade könsrollerna skapar en binär organisering av samhället som hela tiden pekar ut potentiella "förrädare" (Mostov, 2021). Författaren menar att kvinnor är potentiella förrädare då de är ovärderliga i rollen som barnafödare, men att deras lojalitet till nationen alltid är misstänksam. Kvinnors kroppar blir ett objekt att kontrollera, och "de andras män", invandrarna, ses som ett hot mot "våra kvinnor". De invandrare som är värda asylrätt är de kvinnor i situationer som kräver att de måste "räddas från deras förtryckande män och kultur", medan könsbaserat våld eller våld i hemmet i den egna nationen ses som individuella fall av otursamt beteende och inte som ett samhällsligt problem (*ibid*).

Artikelförfattaren centrerar sin forskning kring högerpopulism och dess nativistiska diskurs som framhäver kvinnor som ansvariga för hemmet och fortplantning, men argumenterar även att vänsterpopulism inkluderar faktorer farliga för kvinnor, könsskillnader och demokrati (Mostov, 2021). Exempelvis hotet av interna och externa fiender, fokus på lojalitet, övervakning, "vi mot dem"-retorik och förekomsten av en karismatisk ledare som samlar väljarna runt folkets autentiska intressen. Beståndsdelarna inom populismen, oavsett om den kommer från höger eller vänster, beskrivs som farlig vilket är något vi vill undersöka då vår hypotes är att vänsterpopulismen bättre inkluderar feministisk diskurs. Sammanfattningsvis vill vi undersöka om och på vilket sätt de populistiska diskurserna skiljer sig åt när det kommer till könad politik.

Vårt valda forskningsområde-och fråga kommer att bidra kumulativt till existerande forskning vilket medför god inomvetenskaplig relevans. Undersökningen är även av god utomvetenskaplig relevans då den är väsentlig för omvärlden utifrån ett socialt, ekonomiskt, och politiskt perspektiv. Fortsättningsvis undersöker och beskriver den ett område som påverkar en stor andel människors liv och leverne vilket gör ämnet försvarbart att bedriva forskning på (Teorell och Svensson, 2007; 18).

3. Teoretiskt ramverk

Denna studie använder diskursanalys grundat i Chantal Mouffe och Ernesto Laclaus diskursteori som teori och metod. I det här kapitlet kommer diskursteorin att förklaras, samt våra ontologiska och epistemologiska antaganden och den poststrukturalistiska och socialkonstruktionistiska grund de vilar på. Även feministisk teori och övriga begrepp relevanta för uppsatsen presenteras i detta avsnitt.

3.1 Socialkonstruktionism

Mouffe och Laclaus diskursteori tar, likt andra diskursanalytiska angreppssätt, avstamp i poststrukturalistisk språkteori. Utgångspunkten är att den sociala världens mening konstrueras av diskursen, och på grund av språkets föränderliga natur kan inte betydelsen befastas (Winther Jørgensen och Phillips, 2000; 13). Vivien Burr (2003) beskriver de socialkonstruktionistiska antaganden som diskursanalysen och denna uppsats vilar på, i boken *Social Constructionism*. Det är ett stort och spretigt fält men de fyra premisser som Burr tar upp, som gemensamt täcker kärnan av socialkonstruktionismen presenteras nedan.

Den första premissen är en kritisk inställning till kunskap som är "tagen för givet", eller som ses som självklar. Socialkonstruktionismen vill att vi ska inta en kritisk hållning till de "självklara" sätt vi förstår världen, och oss själva, på (Burr, 2003; 3). Det finns ingen enhetlig objektiv sanning till vår kunskap om världen. Vår kunskap och våra världsbilder speglar inte verkligheten på ett sakligt vis, utan verkligheten kan bara nås genom vårt sätt att kategorisera världen. Detta har en direkt koppling till strukturalistisk och poststrukturalistisk språkfilosofi som menar att verkligheten bara är tillgänglig för oss genom språket (Winther Jørgensen och Phillips, 2000; 15). Språket producerar representationer av verkligheten och dessa skapar i sin tur verkligheten. Enligt Saussure är förhållandet mellan språk och verklighet arbiträrt eller godtyckligt. Vi ger världen betydelse genom sociala konventioner, där ting binds samman med tecken för att ge dem mening (Winther Jørgensen och Phillips, 2000; 16). Vi vet vad andra syftar på när de säger "äpple", men själva ordet äpple och frukten som avses har inget naturligt samband, utan det har kommit till genom att lära oss att den sociala konventionen "äpple" avser en vanligen röd, gul eller grön, söt eller syrlig frukt med kärnhus. Språket formar på så vis vår verklighetsuppfattning.

Den andra premissen handlar om att vår världsuppfattning och vår kunskap om världen alltid är kulturellt och historiskt präglad. Hur vi förstår världen är helt beroende på när och vart i världen vi lever (Burr, 2003; 3). De är socialt och historiskt specifika och kontingenta; våra världsåskådningar och identiteter hade kunnat se annorlunda ut och har också förmågan att förändras över tid (Winther Jørgensen och Phillips, 2000; 11). Längre dominerande den ptolemaiska världsbilden, att jorden befinner sig i centrum av universum och det tog lång tid för den heliocentriska världsbilden att vinna gehör hos allmänheten. Från de tidigare förespråkarna av den heliocentriska världsbilden tog det omkring 2000 år tills att den accepterades, till stor del för att den katolska kyrkan förespråkade den geocentriska världsbilden och oliktankare anklagades för kätteri (Van Helden, 2023). Detta exemplifierar tydligt hur vår syn på och kunskap om världen är bundna till den historiska och kulturella kontext vi lever i.

De tredje och fjärde premisserna handlar om sambandet mellan kunskap och sociala processer, och sambandet mellan kunskap och social handling. Vår verklighetsuppfattning skapas och bevaras i sociala processer. Om vår kunskap om världen inte härrör från världens natur, vart kommer kunskapen ifrån då? Socialkonstruktionismen menar att den skapas i interaktioner mellan människor. Det vi ser som sanning blir vår samtida accepterade förståelse av världen (Burr, 2003; 5). Olika sociala handlingar får även olika sociala konsekvenser i olika världsbilder. En handling som är naturlig i en världsbild kan vara otänkbar i en annan. En social konstruktion av kunskap och sanning får således konkreta sociala konsekvenser (ibid).

Teorin som förklarats i föregående stycke är grunden för denna uppsats ontologiska och epistemologiska antaganden, med andra ord; hur världen respektive kunskapen är beskaffad (Stoehrel, 2007; 45). De socialkonstruktivistiska antaganden som skildras ovan är vår utgångspunkt; att den sociala världens mening skapas i diskursen och att det inte går att nå enhetlig, objektiv sanning om världen.

3.2 Diskursteori

I följande avsnitt förklaras Chantal Mouffe och Ernesto Laclaus diskursteori. Som beskrivits ovan har teorin sin utgångspunkt i socialkonstruktionismen. Den grundläggande tanken i diskursteori är att sociala fenomen alltid är flytande, att betydelser inte kan fixeras vilket leder

till att det alltid pågår en kamp om definitioner av samhälle och identitet som får sociala konsekvenser. Diskursteorin ämnar skapa förståelse för det sociala som diskursiv konstruktion och att det går att undersöka samhällliga företeelser med diskursanalytiska redskap (Winther Jørgensen och Phillips, 2000; 31). Terminologin är ironiskt nog ofta komplicerad när det kommer till poststrukturalism och socialkonstruktionism, med tanke på att man försöker dekonstruera språket för att förstå det. Därav kommer vi, på ett så tydligt sätt vi kan, presentera de specifika diskursanalytiska begreppen framställda av Laclau och Mouffe under metodavsnittet. Dessa begrepp ligger till grund för vårt analysverktyg och är lättare att förstå när de direkt kopplas ihop med de begrepp som är specifika för vår undersökning.

En diskurs beskrivs av Laclau och Mouffe som en fixering av betydelse inom en bestämd domän (Winther Jørgensen och Phillips, 2000; 33). Foucault menar att det är “procedurer som systematiskt formar objektet de pratar om” (Baxter, 2003; 7). Baxter förklarar vidare att diskurser därför är typer av kunskap eller antaganden samt förklaringar och förväntningar som styr sociala och kulturella uppfattningar och handlingar (ibid). Eftersom antagandet är att man inte kan “nä verkligheten” utanför diskursen är diskursen i sig föremål för analysen. Det är inte meningen att man ska komma till en slutsats om vilka påståenden om världen som är sanna eller falska. Man vill undersöka det som sägs, skrivs eller uttrycks för att se vilken påverkan olika diskursiva skildringar har på det sociala (Winther Jørgensen och Phillips, 2000; 28). Diskursteorin är teoriutvecklande och bygger på en dekonstruktion av andra teorier med sin grund i marxism, strukturalism och poststrukturalism. Trots att vissa kanske inte skulle benämna dem som marxister på grund av deras avlägsnande från historiematerialismens objektivism kallar de sig postmarxister; marxismen lägger grund för tänkandet och det sociala medan strukturalismen bäddar för teori om betydelse (Winther Jørgensen och Phillips, 2000; 32, 41).

3.3 Feministisk teori

Judith Baxter och Poststrukturalistisk Feminism

Feministisk poststrukturalism har mycket gemensamt med den tredje feministiska vågen som fokuserade på en vardaglig, bottom-up approach och dekonstruktion av könsidentiteter. Några aspekter av tredje vågens feminism är mångfalden av kvinnor och deras identiteter; att kön är något människor gör, inte något de är; att identiteter konstrueras genom sociala interaktioner;

och att makt flödar i alla riktningar, därför är maktlöshet inte något som konstant kännetecknar alla kvinnor (Baxter, 2003; 4, 8). Huruvida man kan kategorisera feminismens historia i olika vågor ifrågasätts av Baxter då olika feministiska författare, som Simone de Beauvoir, kombinerat essentialistiska och konstruktionistiska idéer i en och samma text. Hon menar därför att vi istället ska se den tredje vågens feminism som en teoretisk sträng inom feministisk historia (Baxter, 2003; 5).

“[D]et har varit en grundläggande uppfattning inom feminismen att villkoren för kvinnoförtryck existerar i en kroppslig, materiell och fördiskursiv mening, poststrukturalistisk teori har i sin mest parodiska form föreslagit att ‘kroppar konstrueras av kulturella krafter på samma sätt som t.ex. telefoner sätts ihop’ (Soper, 1993a, b). Poststrukturalismen ifrågasätter med andra ord på ett kontroversiellt sätt uppfattningen att kvinnlighet och kvinnoförtryck har en materiell eller känslomässig verklighet utanför diskursen.” (Baxter, 2003; 28)

Å andra sidan nekar inte feministisk poststrukturalism att kvinnor upplever en förkroppsligad verklighet där förtryck förekommer eller att deras subjektiva upplevelser inte finns, då diskurserna formar de sociala relationerna (Baxter, 2003; 30). Enligt poststrukturalismen betyder det alltså att om man i teorin skulle plocka bort diskurserna (och då egentligen allt socialt) skulle förtrycket inte existera. Manlig dominans och kvinnlig underordnad ses inte som ett universellt fenomen som fastställer alla aspekter i kvinnors liv, en dominerande könad diskurs har istället, över tid och rum, skapat ojämlikhet mellan könen (Baxter, 2003; 33).

Feministisk Poststrukturalistisk Diskursanalys

Feministisk poststrukturalistisk diskursanalys, i fortsättningen benämnt som FPDA på grund av sin tungvrickare till namn, är en analysmetod med fokus på att, utöver traditionell dekonstruktion, lokalisera och granska könade diskurser (*eng. gendered discourse*). Den är utvecklad som en analysmetod av Judith Baxter, som börjar med att dementera uppfattningen att poststrukturalism inte är kompatibelt med den transformativa rörelse som feminism är, då dessa rörelser “representerar en maktvilja” (Baxter, 2003; 35). Med utgångspunkt i texter av Derrida och Foucault hävdar Baxter att poststrukturalistiska angreppssätt kan stödja feministiska projekt så länge deras mål är att främja frigörandet av olika röster i varierande sammanhang (Baxter, 2003; 36). Är målet att fullständigt ersätta och tysta de andra diskurserna och förhindra samspelet av olika och alternativa röster, följer man inte längre det poststrukturalistiska målet att skapa plats åt marginaliserade grupper, som kvinnor, etniska

minoriteter eller HBTQ-personer (Baxter, 2003; 37). Om en minoritetsgrupp eller en förtryckt grups röster tydligt får plats bredvid de dominerande grupperna hjälper det till att bryta den vanliga ordningen eller den hegemoniska diskursen som alltid söker efter att vara dominant. Så länge forskaren hela tiden håller ett självkritiskt och öppet sinne till alternativa eller opponerande perspektiv, är ett feministiskt poststrukturalistiskt tillvägagångssätt en gångbar metod (Baxter, 2003; 40). FPDA ska, enligt Baxter, heller inte ses som en "bättre" teoretisk approach än de andra diskursanalytiska metoderna utan ska istället ses som ett komplement (Baxter, 2003; 43).

Vi vill med hjälp av FPDA samt Laclau och Mouffes teori dekonstruera de vänster-och högerpopulistiska diskurserna som undersöks, då vi menar att de påverkar kvinnor. Genom att diskurserna konstruerar vår verklighetsuppfattning, konstruerar de vem man är som "kvinna", vilken roll kvinnan har i samhället och hur samhället ser på kvinnor. Exempelvis visar Baxter att kön är en faktor till hur individer i en specifik diskursiv kontext positioneras, eller hur de positionerar *sig själva* (Baxter, 2003; 8). Detta kan kopplas till Lacans subjektpositioner, som vi beskriver närmare i metoden, att vi i olika kontexter kan inta olika subjektpositioner på grund av hur den specifika diskursen konstruerar vår identitet.

Gendered Silence

Detta avsnitt ämnar förklara hur diskurser som inte nämner genus eller kvinnor utgår från att det manliga är normen och att även tystnaden (*eng. gendered silence*) talar. Annica Kronsell har undersökt "hegemoniskt maskulina institutioner", institutioner som är och historiskt sett alltid varit dominerade av manliga kroppar, vilket skapat en speciell form av maskulinitet (Kronsell, 2006; 108). Forskaren har studerat diskursen inom det svenska försvaret, en hegemoniskt maskulin institution, och har beskrivit "tystnaden" hon fann där som indikerande för att det manliga är normen, att män och det manliga är utgångspunkten i samhället. Fortsättningsvis menar Kronsell att hegemonisk maskulinitet naturaliserar de vardagliga "könade identiteterna". Försvarsmakten talar om "allmän värnplikt", allmän som i att den involverar alla (Kronsell, 2006; 112). Men denna allmänna plikt var bara, tills alldeles nyligen, allmän för femtio procent av befolkningen, kvinnor räknades inte in. I studien hittade Kronsell inget som sa varför män, och inte kvinnor, skulle försvara nationen. Det är inget som rättfärdigats eller argumenterats för, utan det ses som självklart. Det fanns knappt någon

hänvisning till *män* eller *pojkar* alls, utan det stod snarare *officer* eller *tjänsteman*, något som forskaren menar tyder på att yrket är ett jobb för män, och att det är uppenbart att inte en tanke lagts på att det skulle kunna vara annorlunda (Kronsell, 2006; 113). Judith Butler citeras i artikeln och uttrycker att detta skapar en verklighet där “män är ‘personer’ och det finns inget annat kön än det feminina” (Kronsell, 2006; 109). Således är “maskulinitet inte ett kön, det är normen” (ibid). Annica Kronsell's forskning är ytterst relevant för denna uppsats då det poängteras att diskurser som inte nämner kön, fortfarande uttrycker sig om kön. Om politik som rör kvinnor inte diskuteras, eller “glöms bort”, leder det till att politiken utgår från en normativ, manlig bild, där kvinnor inte ingår.

3.4 Populism

Enligt Mudde definieras populism som en tunn ideologi med den centrala idén att medborgare går att dela upp i två läger, det rena folket och den korrupta eliten (Castaño, 2022). Folket beskrivs som det *goda* i samhället och det är ifrån dem den politiska makten ska utgå. Eliten å andra sidan, är de *onda* och definieras kring makthavarna i samhället, innehavande antingen ekonomisk, politisk, eller medial makt (Freedon *et al.*, 2013; 502-503). Populistiska partier samlas ofta kring en karismatisk ledare som samlar sin makt kring att endast denne har folkets sanna vilja och stöd, vilket leder till att endast denne har kapaciteten att återställa landet till dess ursprungliga form (Norris och Inglehart, 2018; 6).

Ernesto Laclau definierar populism som en politisk logik som representerar en särskild diskurs snarare än tillhörighet till en specifik klass, ideologi eller samhällsidentitet. Konflikten står mellan ”the underdog” och makten där diskursen skapar en ogenomtränglig politisk barriär som upprätthåller en populistisk splittring mellan de två lägren (Judis, 2016). Beroende på vilka tecken som sammankopplas med begreppen ”the underdog” eller ”the power” skapas diskursen som bibehåller uppdelningen av samhället i distinkta, binära och i förlängningen populistiska termer. Laclau menar att uppdelningen bidrar till konstruktionen av sociala identiteter som skapar och upprätthåller tron om nödvändig separation av ”the underdog” och ”the power” (Laclau, 2005; 87).

Högerpopulistiska värden centreras kring nationen och porträtterar folket som den enda legitima enheten (Mudde, 2021). Det inhemska folket, nationens historia och traditioner ses

som skyddsobjekt, vilket medför en negativ inställning till ett pluralistiskt samhälle och invandring. Den valda ledaren ska, med en grund i auktoritära och konventionella värden och en säkerhetsisering av nationen, beskydda gruppen och dess särskilda intressen från eliten. Genom att skapa ett *vi* skapas även simultant ett *dem* vilket vidare stärker lojaliteten gentemot den egna enhetliga gruppen (Norris och Inglehart, 2018; 67). Ruth Wodak beskriver högerpopulism som baserad på en exkluderande uppfattning av folket som en homogen grupp, med grund i nativistisk ideologi som främjar intressena hos ”infödda invånare i motsats till invandrare” (Wodak, 2015; Merriam-Webster, 2023). Högerpopulism utser inte bara invandrare som fienden utan även eliten som släppt in invandrarna och deras ”utländska influenser” (Wodak, 2015; 4).

Vänsterpopulism samlas kring centrala teman som antikapitalism, social rättvisa och antiimperialism. Omallokering av ekonomiska resurser ses som önskvärd för att ekonomiska klyftor ska jämnas ut, vilket högerpopulistiska rörelser ofta ställer sig emot (Freedon *et al.*, 2013; 493). Vänsterpopulismen menar att klassamhället underminerar folket och upprätthåller elitens makt. Maktstrukturen påverkas i sin tur av faktorer som klass, etnicitet och kön. Eliten definieras i ekonomiska termer på basis av socialism och klientelism (ibid; 493, 503). Folket är inte definierat i former av kulturella, etniska eller nationella faktorer; de är vanliga arbetare, exkluderade av eliten, som måste slåss för sina rättigheter och välmående (Moreno Barreneche, 2023; 187). Eftersom uppdelningen mellan folket och eliten är den centrala politiska splittringen underlättar det populismens framfart, oberoende om politiken är höger- eller vänsterorienterad (Norris och Inglehart, 2018; 67).

4. Metod

4.1 Utförande och analysverktyg

För att undersöka hur diskursen kring kvinnor ser ut inom höger- och vänsterpopulism har vi noggrant läst och analyserat material från ett antal populistiska partier. Den metod som används för att utföra studien är Laclau och Mouffes diskursanalys. De har tagit fram begrepp för att dekonstruera, lokalisera och granska diskurser för att skapa förståelse. Dessa begrepp utgör vårt analysverktyg och förklaras nedan. Vi har sökt efter begrepp (nodalpunkter) i materialet för att se vilken mening de fylls med i de olika diskurserna. Vi kommer att ställa upp begreppen och dess mening i en tabell för att tydliggöra hur analysen utförts. Valet av nodalpunkter

gjordes genom att vi, under granskningen av materialet, noterade att de var begrepp som var sammankopplade med, eller relaterade till, ämnen som berör kvinnor.

Diskursteoretiska begrepp

Nedan följer en kort beskrivning av de begrepp som härstammar från Laclau och Mouffe samt Lacan, vilka är relevanta för undersökningen. Begreppen beskrivs i Winther Jørgensen och Phillips (2000; 33-58).

- Diskurs - en fixering av betydelse inom en bestämd domän.
- Tecken - alla begrepp som i en diskurs kopplas samman med andra tecken för att skapa en betydelse. Tecken kan även kallas signifikanter.
- Ekvivalenskedjor - den verksamhet där nodalpunkter och mästersignifikanter får sitt innehåll. Mening skapas genom att knyta ihop olika signifikanter/tecken i ekvivalenskedjor.
- Nodalpunkter - privilegierade tecken som, via ekvivalenskedjor, knyts ihop med andra tecken genom vilka nodalpunkterna får sin mening. Diskursen etableras genom att betydelse utkristalliseras kring ett antal nodalpunkter. När varje nodalpunkt fått sin betydelse fastställd i relation till andra tecken, kan andra möjliga betydelser som nodalpunkten skulle kunna besitta uteslutas.
 - Nodalpunkter i vår undersökning: jämställdhet, familj, kön/genus (*eng. gender*) och feminism.
- Mästersignifikanter - i Lacans subjektsteori är mästersignifikanter identitetens nodalpunkter som framställs genom att knyta ihop tecken i ekvivalenskedjor som sedan etablerar identiteten. Mästersignifikanter kan hjälpa oss förstå hur *individen* konstrueras diskursivt. Könsidentiteten 'kvinna' får olika betydelser beroende på vilken diskurs som fyller det med mening.
 - Mästersignifikant i vår undersökning: kvinna.

4.2 Material och urval

Tidsramen för undersökningen är 2010–2023 då vi vill granska hur de rådande vänster-och högerpopulistiska diskurserna uttrycker sig om kvinnor. Vi vill undersöka hur diskurserna som rör halva jordens befolkning ser ut idag, då de kontinuerligt förändras. De påverkar således i hög grad hela samhället eftersom det och våra identiteter formas genom diskursiva sammanhang. Materialet för undersökningen är daterat från 2010 till idag, beroende på när partierna senast uppdaterade sina program och manifest, vilket ger oss den specifika tidsramen 2010–2023.

Vi har valt att fokusera på ett antal inflytelserika höger-och vänsterpopulistiska partier i Europa och Latinamerika. De två geografiska platserna är fokus för undersökningen då det finns en utbredd populism i form av många partier i ett flertal länder, som kan bidra till att fånga en samlad bild av den vänsterpopulistiska respektive den högerpopulistiska diskursen. Vi valde att fokusera på högerpopulistiska partier i Europa då de haft inflytande där sedan 90-talet vilket senare förstärktes under 2000-talets första decennium (ECPSb). Vänsterpopulismen har inte haft ett lika stort fäste i Europa som den haft i Latinamerika, vilket gjorde att vi valde att undersöka vänsterpopulistiska partier där (ECPSa). Att bara undersöka partier i Europa hade därför inte producerat ett likvärdigt undersökningsmaterial från de olika populistiska diskurserna. Vi är medvetna om att de två geografiska platserna innehar separata traditioner och kulturer, vilket kan påverka undersökningen då vi endast vill fokusera på det populistiska. Vi anser att populismens utbredning på respektive plats producerar ett bättre underlag för vår specifika fråga, än vad som skulle ges av en undersökning inom ett enda geografiskt område med ojämlig representation av de olika populistiska grenarna.

Urvalet av partierna skedde på basis av tillgång till material och fastställandet av populistisk retorik i partiernas texter. Vi utgick från vår definition av populism, beskriven i punkt 3.4 och ytterligare källor såsom The PopuList, en databas som erbjuder en överblick av partier och deras populistiska natur (Rooduijn *et al.*, 2019). Vi har även valt partier på grund av deras storlek och inflytande på landets politik. Majoriteten av partierna har suttit i regeringsposition någon gång under undersökningens tidsram. Vi har fortsättningsvis valt dessa partier för att deras diskurs, på grund av partiets storlek och väljarstöd, har stor potential att nå ut till människor och utöva inflytande på dem.

Materialet som ligger till grund för vår undersökning består till största del av partiernas egenproducerade partiprogram och politiska manifest. Detta för att material som de själva producerat visar *deras* diskurs. Vad andra skriver om partierna påverkar också människors uppfattning men då det inte visar partiernas egen framställning av sina åsikter ger det inte samma resultat; det skulle visa diskursen kring populism, inte den populistiska diskursen. Vi skulle inte mäta det vi utger oss att mäta, vilket är detsamma som låg validitet (Teorell och Svensson, 2007; 58). Ett av partierna hade en mindre mängd eget material än de andra, vilket ledde till att vi inkluderade ett citat från ett tv-sänt tal av presidenten Nicolas Maduro, för att kunna urskilja en diskurs. Emellertid hittade vi mer egenproducerat material än vi vågade hoppas på och Maduros citat var det enda som inte togs från partiernas egna material. I det inledande skedet av vår forskning sände vi även e-postmeddelanden till partierna, med en öppen fråga om deras åsikter på genus, med förhoppningen om att kunna använda deras svar i undersökningen. Vi har inte erhållit några svar.

4.3 Källor för materialet

Nedan presenteras det empiriska material¹ som ligger till grund för vår analys. I resultatet ställs citat från källorna upp i en tabell för de vänsterpopulistiska partierna och en för de högerpopulistiska.

- Sannfinländarna - "Regler för Sannfinländarna", (2021); "Sannfinländarnas valprogram", (2019); "Våra värderingar", (2018); "Sannfinländska kvinnor"(2023).
- PiS - "Programmet för lag och rättvisa", (2019); "Programmet för polskt styre", (2021).
- RN - "Tematiska broschyrer", (2022).
- UKIP - "UKIP Manifesto", (2023).
- MORENA - "Partistadgar för MORENA"; "Programmet för Nationell förnyelse", (2013).
- MAS - Partiprogrammet "Regeringens program; Folkets agenda för tvåhundraårsjubileet", (2019); Resolutionen "DN-MAS-IPSP No. 05/2022", (2022).
- PSUV - "Partistadgar PSUV", (2010); "Partimanifest PSUV", (2011); "Venezuelas president uppmanar kvinnor att skaffa sex barn vardera 'för landets bästa'", (Daniels, 2020).
- PT - "PT's 7:e Nationella Kongress", (2019).

¹ Här översatta för lättare förståelse; de kompletta källorna hittas under referenser.

4.4 Avgränsningar

Uppsatsomfånget och tidsbegränsningen för vår forskning har avgränsat vad vi har kunnat utföra. Hade vi haft mer tid och omfång hade vi kunnat undersöka höger- och vänsterpopulistiska partier eller rörelser på ytterligare platser runt om i världen. Möjligtvis hade vi också, ifall vi haft näst intill obegränsade resurser, kunnat gå direkt på källan och intervjuat partimedlemmar eller partiledare. Våra begränsade språkkunskaper hade också kunnat elimineras ifall vi utökade antalet forskare med personer som besitter de språkkunskaper vi saknar.

Eftersom vi innehar begränsade språkkunskaper i spanska, polska, finska, franska och portugisiska har vi använt oss av översättningsverktygen DeepL och Google översätt. Vi är medvetna om att det kan leda till smärre feltolkning av innehållet eftersom vi omöjligt kan uppfatta och förstå alla nyanser av de diverse språken. Verktygen i sig innehåller även brister vilket gjort att vi använt oss av båda verktygen för översättning för att uppnå minimal feltolkning. Om båda verktygen ger samma översättning styrker det resultatet. Fortsättningsvis är det inte bara det specifika språket som spelar en roll i tolkningen av en text, utan även mottagaren som läser den. Som forskare är det vår intention att uppnå intersubjektivitet med resonemang som innehar god reliabilitet och som är systematiskt genomförda (Badersten, 2006; 75-76). Fortsättningsvis spelar den språkliga relativiteten, hur vi tänker om och klassificerar den upplevda världen, en viktig roll i hur vi tolkar vårt material (Boréus och Bergström, 2018; 29). Trots vår ambition att hålla oss neutrala till materialet så läser och tolkar vi texter utifrån våra egna upplevelser och interpretationer, vilket leder till ett resultat som står i viss relation till oss forskare (ibid; 28). Vi har försökt undvika att våra personliga interpretationer ska påverka resultatet genom att vara transparenta i utförandet av studien.

5. Bakgrund till partierna

Nedan följer en kort beskrivning och bakgrund till varje parti som kommer att undersökas och analyseras under arbetets gång. Initialt beskrivs de fyra högerpopulistiska partierna som följs av de fyra vänsterpopulistiska.

Perussuomalaiset (Sannfinnländarna)

Det högerpopulistiska partiet Sannfinländarna etablerades 1995 och är således ett relativt ungt parti i jämförelse med Finlands övriga nationella partier. I årets finska riksdagsval blev partiet återigen andra största parti med 20,1% av rösterna (Perussuomalaiset, 2019). Riika Purra har en bakgrund som strateg inom partiet och har varit partiledare sedan 2021. Partiet är kritiska mot integreringen av europeisk politik och ekonomi, då de säger sig vilja bevara den finska historien, kulturen och demokratin. Fortsättningsvis, är de mot invandring som uttrycks som riskabel och kostsam för det finska samhället (Nilsson, 2021).

Prawo i Sprawiedliwość (Lag och Rättvisa, PiS)

Partiet grundades år 2001 av bröderna Jarosław och Lech Kaczyński. I kombination med sina populistiska drag är partiet till stor del nationalkonservatistiskt och är således kritiska mot internationella samarbeten som exempelvis EU. Fortsättningsvis har de ett stort fokus på bevarandet av den polska familjen i kombination med upprätthållandet av den polska identiteten och traditionen (Levy, 2023). I valet 2015 vann partiet en stor seger och uppnådde höga resultat, cirka 38% av rösterna med partiets fortsatta ledare Andrzej Duda. Duda karaktäriseras av sina djupt religiösa åsikter och partiet har följt samma riktning de senaste åren, med uppmärksammade inskränkningar på bland annat aborträtten och rättigheter för HBTQ+ personer (ibid).

Rassemblement National (Nationell samling, RN)

Frankrikes Rassemblement National, tidigare Front National, är sedan parlamentsvalet 2022 den tredje största grupperingen i Nationalförsamlingen. Nationell samling bildades 1972 av Jean-Marie Le Pen och har sina rötter i konservativ nationalism och fascism (Schmidt och Sjöberg, 2023). Marine Le Pen, dotter till Jean-Marie Le Pen, tog över styret efter faderns avgång 2011 och hon har inte förändrat partiets populistiska och invandringsfientliga budskap (ibid). Inför presidentvalet 2017 uttalade sig Le Pen om att de skulle ”frigöra det franska folket från en arrogant elit” vilket indikerar en populistisk retorik (Norris och Inglehart, 2018; 5). I presidentvalet 2022 fick partiledaren 41,5% av rösterna i andra valomgången och förlorade således mot Emmanuel Macron (Schmidt och Sjöberg, 2023). Partiet fick en ny partiledare i år vid namn Jordan Bardella men det tillgängliga materialet är från när Le Pen var ledare (Rassemblement National, 2023).

United Kingdom Independence Party (UKIP)

UKIP grundades 1993 av Alan Sked som var emot Storbritanniens ratificering av Maastrichtfördraget som skapade Europeiska unionen. UKIP har en populistisk och libertariansk filosofi centrerad runt Storbritanniens utträde ur EU. UKIPs största inflytande på brittisk (och europeisk politik) är ”in or out”-folkomröstningen 2016 om Storbritanniens utträde (Ray, 2023). Efter valet så uttalade partiets ledare Nigel Farage sig om resultatet: ”Detta kommer att vara en seger för verkliga människor, en seger för vanliga människor, en seger för anständiga människor” (Norris och Inglehart, 2018; 5). Partiet innehar en nativistisk syn vilket innebär ett beskyddande av den egna befolkningens intressen och ett starkt intresse av att begränsa invandringen till landet (The Economist, 2017).

Movimiento Regeneración Nacional (Nationella förnyelserörelsen, MORENA)

Andrés Manuel López Obrador, även kallad AMLO, är ledaren för det vänsterpopulistiska partiet MORENA och Mexikos valda president sedan 2018. Partiet klassificeras som vänsternationalistiskt och är relativt ungt då det registrerades först 2014. Tillsammans med Arbetarpartiet *Partido del Trabajo* och miljöpartiet *PVEM*, har MORENA egen majoritet i deputeradekammaren sedan 2021 (Lindahl, 2022). AMLO är inte särskilt intresserad av miljömål eller utökandet av sociala friheter utan har istället ett utbrett fokus på att uppnå ekonomisk jämlikhet i landet. I partiets tycke ska staten utvecklas som ett mer påtagligt vapen mot ekonomisk orättvisa och assistera i att göra landets fattiga invånare rikare (The Economist, 2019).

Movimiento al Socialismo (Socialistiska rörelsen, MAS)

Partiet har styrt Bolivia sedan 2006 och är för närvarande det största i parlamentet. Partiet värnar särskilt om beskyddandet av kokabusken samt urbefolkningens rättigheter i landet (Landguiden, 2023). År 2006 blev Evo Morales landets president och behöll ledande ställning i partiet fram till 2019 efter en omdebatterad förlust i valet. Morales steg ner från sina politiska uppdrag samma år efter en kombination av politiska påtryckningar (Wetterblad, 2019). Morales har benämnts, tillsammans med Lula da Silva och Hugo Chavez, som en av de tre musketörerna bakom den rosa vågen (Noel, 2015). Sedan hösten 2020, efter en tid av politisk osäkerhet, är den forna ekonomen och bankiren Luis Arce landets president (Wallenfeldt, 2023).

Partido Socialista Unido de Venezuela (Venezuelas förenade socialistiska parti, PSUV)

PSUV är Venezuelas ledande parti som bildades år 2007 av ett flertal partier, ett av dem Movimienta V República, under ledning av den tidigare presidenten Hugo Chavez. Sedan 2013, leds partiet av den nuvarande presidenten Nicolás Maduro (Delcas, 2023). PSUV stödjer den ”Bolivarianska revolutionen”, en politisk process ledd av Chavez, döpt efter Simon Bolivar, med målet att Latinamerika bland annat ska vara ekonomiskt egenförsörjande, anti-imperialistiskt, fritt från korruption och inkludera en ökad social, politisk och ekonomisk integration för Latinamerika, i kombination med ett mer begränsat inflytande från USA (Wallenfeldt, 2023).

Partido dos Trabalhadores (Arbetarpartiet, PT)

Det vänsterpopulistiska Arbetarpartiet i Brasilien styr i landet, med deras mest framträdande medlem Luíz Inácio Lula da Silva som nuvarande president. Lula är ett exempel på en karismatisk ledare som håller ihop partiet, en utmärkande faktor för populism. Han har tidigare varit partiledare vid flera tillfällen men då korruptions-och mutskandaler påverkat hans popularitet negativt har även partiets popularitet sjunkit periodvis (Uggla, 2016). Partiet bildades 1980 med grund i socialistisk ideologi och ett starkt fokus på utökandet av fack-och arbetarrörelsens inflytande, efter strejker ledda av Lula på 1970-talet (Britannica, 2023). Partiet uttrycker en tydlig vänsterpopulistisk diskurs i sina senare uttalanden, vilket kan ses i den sjunde kongressens sammanställning och utlåtanden (Partido dos Trabalhadores, 2019).

6. Resultat

Nedan följer ett analyschema uppbyggt av analysenheter bestående av våra valda partier och variabler i form av våra uttagna nodalpunkter. Genom att noga studera analysenheternas producerade material i form av partiprogram, uttalanden och politiska manifest har vi fyllt cellerna med citat som benämner den specifika nodalpunkten. Om cellen är tom innebär det att partiet inte omnämnt nodalpunkten, vilket även det innehåller mening (Esaiasson *et al.*, 2017; 46-47). Vissa citat som berör två nodalpunkter är skrivna i flera celler, vilket innebär att en del citat är skrivna två gånger i resultatet. Se punkt 4.3 för de källor som ligger till grund för undersökningens resultat.

Partier Variabler	Perussuomalaiset/ Sannfinländarna Finland	PiS Polen	Rassemblement National Frankrike	UK Independence Party Storbritannien
Kvinna	<p>“En typisk finsk kvinna är stark, patriotisk och modig. Vi vill frambringa lycka, säkerhet och välbefinnande för finska kvinnor. Vi vill att våra egna kvinnor ska fortsätta att blomstra!”</p> <p>“Att vara en flicka, en kvinna, en mor. Finland har de mest jämställda kvinnorna i världen.”</p>	<p>“Kvinnor är mer troliga att ta ansvar för familjelivet.”</p> <p>“Gravida kvinnor förtjänar särskild vård.”</p> <p>”Vi kommer att bekämpa alla former av våld och diskriminering av kvinnor, inklusive sexuella trakasserier, tvångsäktenskap och kvinnlig könsstympning.”</p>	<p>”[B]arnönskan är 2,39 per kvinna, medan det totala fruktsamhetstalet är 1,87 [...] vårt land måste göra ett val för att skydda sitt sociala trygghetssystem: antingen födelsetalen eller invandringen. [...] Att välja födslar är däremot att engagera sig för att garantera nationens kontinuitet och vår civilisations fortbestånd.”</p> <p>”[F]örbudet mot surrogatmödraskap, en teknik som bygger på kommersialisering av kvinnors kroppar, kommer att skärpas för att undvika att lagen kringgås genom att man använder sig av utländska nätverk. [...] Vi kommer] vägra att erkänna släktskap för barn som föds utomlands genom GPA.”</p> <p>”Kvinnors frihet att klä sig som de vill [...] hindras alltför ofta av en försåtlig form av våld.”</p>	<p>UKIP anser att the Equality Act (jämställdhetslagen) har argumenterat för “anställning på basis av mångfald inte meriter, mer lön till överbetalda kvinnor (speciellt på BBC) och för transkvinnor (dvs. män) att sitta i kvinnofängelser.”</p> <p>”Jämställdhetslagstiftningen har gjort mycket för att urholka de verkliga skillnaderna mellan män och kvinnor.”</p> <p>”Trots de skador det orsakar anser många kvinnor från samhällen som praktiserar könsstympning att könsstympning är normalt för att skydda deras kulturella identitet[.]”</p> <p>”Storbritanniens lagar för att skydda kvinnor och barn måste tillämpas fullt ut och opartiskt, oavsett förövarens kultur, etnicitet eller religiösa övertygelse. Barnets säkerhet och välbefinnande är av största vikt.”</p> <p>”Partiet kommer att dela ut en nationell försvarsmedalj</p>

				till alla före detta nationella tjänstemän och kvinnor[.]”
Jämställdhet (eng. equality)	<p>“Invandring har ökat förekomsten av brott och medfört osäkerhet – likväl som det undergrävt grundläggande samhälleliga värden såsom respekten för jämställdhet. Barn och kvinnor måste vara trygga i Finland.”</p> <p>“Mätt med nästan alla mått, så har vi jämställdhet. Vi är glada för det och förtjänsten kan tillskrivas alla, män, kvinnor, lagstiftare, anställda, arbetsgivare och skolan.”</p>	<p>“Vi kommer att främja jämställdhet mellan könen och kvinnors egenmakt på alla områden i livet.”</p> <p>“Löneskillnaden mellan könen ökar när kvinnor har barn och jobbar deltid. Därför kommer vi öka möjligheten att kombinera arbete och barnuppfostran genom att underlätta distansarbete.”</p> <p>“Vi kommer att stötta program som syftar till att förbättra kvinnors situation i arbetslivet och uppmuntra deras ledarskapspotential.”</p> <p>“Vi kommer att försvara det konstitutionella förbudet mot abort[.]”</p> <p>“Vi kommer att främja policies som uppmuntrar kvinnors deltagande i det offentliga livet[.]”</p>	<p>”Islamismen - som syftar till att ersätta vår moral och våra lagar med andra [lagar] som bygger på ojämlikhet mellan män och kvinnor[.]”</p> <p>”De [dvs. invandrare] måste särskilt förbinda sig att respektera jämställdheten mellan män och kvinnor[.]”</p>	<p>“Partiet kommer att upphäva jämställdhetslagen 2010 – med dess skyddade kännetecken etnicitet, religion, kön, sexualitet, genus – som gör så mycket för att stärka vänstern i deras politiskt korrekta åsikter.”</p>
Kön/Genus (eng. gender)	-	<p>“Vi förkastar den så kallade könsideologin som förnekar de biologiska skillnaderna mellan män och kvinnor och främjar idén av sociala könskonstruktioner.”</p> <p>”Spridningen av könsideologi är farligt för</p>	<p>”Den kulturella klyftan är fortfarande öppen mellan å ena sidan familjer som vägrar att acceptera de franska kulturella och sociala koderna [...] och å andra sidan familjer som har antagit republikanska principer, t.ex. jämställdhet mellan könen”</p>	<p>“Genus, likt kön, är binärt och samhället är byggt runt de könsroller som män och kvinnor utför.”</p> <p>“Partiet ska upphäva de bestämmelser som gör etnicitet, kön, sexualitet och genus skyddade kännetecken</p>

		familjen och det polska föräldraskapet.”		<p>som en del av en kampanj att stoppa den vänstervridna indoktrineringen av ungdomar.”</p> <p>”FN har gått långt utanför sitt mandat med sin woke-agenda för global styrning, som nu inkluderar: att påtvinga människor att använda ett könsneutralt språk[.]”</p>
Familj	<p>“Familjer med barn uppfostrar uppbyggarna av vårt framtida välmående och vår viktigaste nationella tillgång, barnen.”</p> <p>“Familjen är en mindre pelare av hela samhället. Välmående är fött i familjer och det är därför stöttande av fäder och mödrar som uppfostrar barn samt barnfrågor är i vårt program.”</p> <p>“Enligt vår världsåskådning är det essentiellt att värdera individen på så sätt likväl som dess del i betydande gemenskaper, som familjen.”</p>	<p>“Familjen, baserat på den varaktiga relationen mellan en man och en kvinna är basen för socialt liv.”</p> <p>“Vi kommer inte att stötta någon politik som underminerar familjens roll eller som framhäver alternativa former av familjelivet, såsom samboende eller samkönat partnerskap.”</p> <p>”Familjen är oersättlig, oavsett livsåskådning – religiös eller sekulär; i dess monogama och permanenta form är det basen för vår civilisation.”</p>	<p>“Familjen är hjärtat av det franska livet.”</p> <p>”Det är därför som familjen står i centrum för mitt presidentprojekt. I den finner vi de tre axlar som jag ville basera det på: skydda, planera, förmedla. Ja, familjen är den första platsen för solidaritet. Det är i vår familj som vi hittar det första stödet[.]”</p> <p>”Fördubbling av familjestödsbidraget (ASF) för franska ensamstående föräldrar.”</p> <p>”Med endast en inkomst [...] betonade många mödrar att det var omöjligt att få pengarna att räcka till...”</p> <p>”Denna ersättning kommer att vara reserverad för franska familjer [...] för att begränsa risken för missbruk och bedrägerier.”</p>	<p>“Stabila, aktiva och intakta familjer är grunden för ett robust samhälle[.]”</p> <p>”Partiet kommer att upphäva den lag som tvingade katolska och andra trosbaserade adoptionsbyråer att stänga för att de höll fast vid sin tro och traditionella familjevärderingar, vi kommer att uppmuntra dem att öppna igen.”</p> <p>”Surrogatmödraskap spelar en viktig roll i vårt samhälle och bidrar till att skapa stabila familjer med två föräldrar där det annars kanske inte skulle vara möjligt.”</p> <p>”Adoptionsbyråer bör dock uppmärksammas på personer som överväger surrogatmödraskap, oavsett om det rör sig om en</p>

				tvåföräldersfamilj, en ensamstående man eller kvinna, ett par av samma kön eller någon annan sammansättning.”
Feminism	-	-	-	“Jämställdhetslagen, pådriven av byråkrater i Bryssel har sina rötter i vänstervridna rörelser och har drivit kulturmarxister - från rasister och radikalfeminister till transentusiaster - att skapa splittring och disharmoni.”

Partier Variabler	MAS Bolivia	MORENA Mexiko	PSUV Venezuela	PT (workers party) Brasilien
Kvinna	<p>”Trots de framsteg som gjorts under det senaste decenniet möter kvinnor, som utgör hälften av den sociala kraften i vår utveckling, fortfarande hinder för att delta fullt ut i samhället.”</p> <p>”Att frigöra kvinnor från det dubbla arbetet kan uppnås genom främjandet av gemensamt ansvar i omvårdnad.”</p> <p>“Vi måste inte endast fortsätta med policier som bekämpar våldet: förhållanden måste skapas</p>	<p>”MORENA är ett politiskt parti bestående av fria män och kvinnor i Mexiko som kämpar för en fredlig och demokratisk omvandling av vårt land.”</p> <p>”Kvinnosekretariatet (<i>eng. Women’s Secretary</i>), kommer att ansvara för att främja kunskap och kampen för kvinnors rättigheter bland MORENA:s medlemsorganisationer.”</p> <p>”Medlemmarna i MORENA kommer att välja tio ombud (fem män och fem kvinnor) i den distriktsförsamling de</p>	<p>”Revolutionen är en kulturell förändring som måste byggas varje dag inom partiet; [...] Det måste föra oss närmare idealet om den nya mannen och den nya kvinnan som är fulla av visdom, godhet, solidaritet, jämlikhet, värdighet och sammanhållning.”</p> <p>“Föd barn! Varje kvinna ska ha sex barn! Allihop! För landets bästa!” - president Nicolás Maduro, 2020.</p>	<p>“Vårt parti kämpar för kvinnors rättigheter, särskilt kvinnliga arbetare!”</p> <p>”Försvar av livet, mot spridning av våld, försvar av kvinnor...”</p> <p>”[U]ppmuntra kvinnliga och unga kandidater att uttrycka sitt engagemang för verkliga förändringar i representationen av den politiska makten”</p> <p>”Kvinnors massiva aktioner mot Bolsonaro och för att försvara den offentliga</p>

	för deras [kvinnors] fulla inträde i arbetslivet. Kvinnor måste ofta fatta det svåra beslutet mellan att utföra uppgifter i hemmet eller för samhället och utvecklas professionellt.”	tillhör, genom allmänna, direkta och hemliga val.”		utbildningen har mobiliserat landets uppmärksamhet.” ”PT måste fördjupa sin koppling till de kvinnor och män som dagligen bygger partiet.”
Jämställdhet <i>(eng. equality)</i>	“Rättvisa mellan manliga och kvinnliga arbetare måste sökas simultant. Kvinnors ekonomiska egenmakt ska inte bortses.” “Staten ska inkludera det ekonomiska värdet av kvinnors omsorgs- och hemarbete i landets BNP.”	”För kommittéer som partiet skapar och upprätthåller ska det garanteras att jämställdhet mellan könen uppnås och det ska vara lika många kvinnor som män.” “Alla styrande organ i MORENA kommer att inrättas med garanten för jämn representation, både när det gäller kön och ålder, etniskt ursprung, ekonomiska, sociala och ursprungsvillkor (regionalt, statligt, kommunalt och lokalt) liksom mångfald och pluralism som kännetecknar Mexikos befolkning.”	”Venezuelas socialister är engagerade i jämställdhet mellan män och kvinnor med tanke på att den bolivarianska revolutionen erkänner den historiska roll som kvinnor spelar i den revolutionära processen och främjar offentlig politik med ett jämställdhetsperspektiv. Den nya mannen och kvinnan förkastar alla typer av våld och diskriminering mot kvinnor och mot alla människor.”	“De demokratiska socialisternas kamp mot nyliberala värderingar är en kamp för jämlikhet mot sociala, könsrelaterade och rasistiska orättvisor.” ”För PT, som är ett parti inom den demokratiska och frihetliga vänstern, är rätten till mångfald lika viktig som rätten till jämlikhet”
Kön/Genus <i>(eng. gender)</i>	”Våld mot kvinnor, flickor och ungdomar har blivit en plåga i vårt samhälle och därför har kampen mot könsbaserat våld blivit deklarerad som nationell prioritet.”	”Institutets fortbildning och utformning kommer på ett övergripande sätt att innefatta ett fokus på genus, materiell jämställdhet mellan män och kvinnor och icke-diskriminering [...]”	“Vi kämpar för rättvisa, för bevarandet av miljön, mot hunger och mot etnisk, religiös eller könssegregering.”	“De demokratiska socialisternas kamp mot nyliberala värderingar är en kamp för jämlikhet mot sociala, könsrelaterade och rasistiska orättvisor.” ”PT är engagerad i kampen för lesbiska, homosexuella, bisexuella, transvestiter, transsexuella och transpersoner [transgender], i ett av de länder där flest

				mord begås mot dessa befolkningsgrupper.”
Familj	För att uppnå ett kompletterande, stödjande och respektfullt samhälle utgör de bolivianska familjerna den kärna som ska främja de värderingar som fastställs i konstitutionen; enhetlighet, jämlikhet [...] lika möjligheter, social jämlikhet och jämlikhet mellan könen när det gäller deltagande, gemensam välfärd, ansvar, social rättvisa, fördelning och omfördelning av sociala medel och nyttigheter, för att kunna leva gott.”	”Den verkliga förändringen är att förverkliga kärleken mellan familjer, till varandra, till naturen och till hemlandet.”	-	”Vi har inte bara fördelat inkomster genom att hjälpa familjer med Bolsa Familia [familjebidrag] och ökat tillgången till högre utbildning, vi har gett den arbetande mannen och kvinnan, småföretagaren och mikroföretagaren tillgång till ägande av bostäder, till finansiering och krediter, vi har fördelat nationellt välstånd och stärkt våra inre och yttre marknader.”
Feminism	-	-	”Varje medlem i Venezuelas förenade socialistiska parti PSUV är socialist, bolivarian, antiimperialist, antikapitalist, internationalist, humanist, miljöaktivist och feminist, och måste acceptera och praktisera partiets principer, program och stadgar.”	”Det finns ingen socialism utan feminism.” ”[B]ygga upp en socialistisk feminism som bidrar till att organisera arbetande kvinnors kamp och som i praktiken övervinner den machismo som fortfarande finns i samhället och i folkrörelserna.”

7. Analys

I följande avsnitt kommer vårt resultat analyseras utifrån vårt teoretiska ramverk i kombination med de diskursteoretiska begreppen. Då vi önskar jämföra högerpopulismen och vänsterpopulismens diskurser kommer vi först att samla dem under varsin rubrik för att sedan diskutera dess likheter och skillnader i diskussionen.

Högerpopulism

Gemensamt för de högerpopulistiska partierna är att mästersignifikanten "kvinna" vid upprepade tillfällen kopplas samman med tecken som säkerhet, beskydd, moderskap och nationens kontinuitet. Sannfinländarna, RN och PiS kopplar fortsättningsvis kvinnor till rollen som moder och benämner detta som något värt att beskydda. UKIP gör inte detta i lika stor utsträckning men de nämner att det finns bestämda könsroller för kvinnor respektive män. De lyfter även den viktiga roll surrogatmödrar spelar i samhället då de "bidrar till att skapa stabila familjer med två föräldrar där det annars inte skulle vara möjligt", vilket kopplar identiteten "kvinna" med rollen som barnafödare. Många av partierna betonar vikten av familjen som en pelare i samhället och i den kontexten är barnafödandet och kvinnans modersroll extra viktigt för "nationens kontinuitet och vår civilisations fortbestånd" som RN uttrycker det. Kvinnors säkerhet är återkommande genom hela den högerpopulistiska diskursen. De måste skyddas från alla typer av våld, bland dem sexuella trakasserier, könsstympning och tvångsäktenskap. Kvinnor och nationen i stort måste även, enligt denna diskurs, skyddas från andra samhällen och kulturer som för med sig det här våldet.

Ekvivalenskedjan ansluten till mästersignifikanten kvinna konstrueras således: "Kvinna" - "Moderskap" - "Skyddsobjekt" - "Nationens fortlevnad".

Nodalpunkten "jämställdhet" (*eng. equality*) beskrivs med hjälp av tecken som föräldrastöd, centralt värde i samhället och beskyddande från våld. Enligt Sannfinländarna är jämlikhet uppnådd i landet då både kvinnor och män kan beskrivas endast som människor med liknande, grundläggande behov. Sannfinländarna, RN och UKIP understryker att det som mest hotar jämlikheten, och i förlängningen kvinnor och barn, är den extensiva invandringen av individer som inte respekterar samhällsliga värderingar som jämställdhet. Det finns alltså ett yttre hot mot jämställdheten i form av andra kulturer. PiS benämner jämställdhet i sina uttalanden i

meningen att stötta policies och program som ämnar inkludera kvinnor på arbetsmarknaden och minska löneskillnaden mellan kvinnor och män genom underlättning av distansarbete för mödrar, för att de ska kunna ta hand om barn och arbeta samtidigt. Även RN uttrycker att de vill ge stöd till mödrar och ensamstående föräldrar genom att fördubbla familjestödsbidraget, men endast “franska familjer” ska kunna få bidrag.

Jämställdhet uppförs därav i ekvivalenskedjan: “Jämställdhet” - “Centralt värde” - “Skyddsobjekt” - “Yttre hot” - “Föräldrastöd”.

Nodalpunkten “kön/genus” kopplas samman med tecken som binärt, farligt och vänstervridet. PiS förkastar det de kallar genusedologi (*eng. gender ideology*) och benämner det som farligt för familjen och det framtida föräldraskapet i Polen. UKIP likställer genus och kön och menar på att samhället är byggt utefter de binära könsrollerna som män och kvinnor innehar. RN benämner kön som ord i meningen om “jämställdhet mellan könen” men uttrycker sig inte om könsidentitet, genusedologi eller könsroller likt de andra partierna. Emellertid omtalar Sannfinländarna inte kön eller genus i någon kontext alls.

Ekvivalenskedjan som skapas kring kön/genus blir därav: “Kön/Genus” - “Binärt” - “Farligt” - “Vänstervridet” - “Genusedologi”.

Nodalpunkten “familj” binds ihop med tecken som nödvändighet, grunden för samhället och essentiell för nationens identitet och fortlevnad. PiS benämner familjen som något oersättligt som utgår från förhållandet mellan en man och en kvinna. I sin bestående form beskrivs familjen som basen för den polska civilisationen. Sannfinländarna har en liknande diskurs där familjer med barn benämns som landets viktigaste nationella tillgång, då de bygger det framtida välbefinnandet för nationen. Likt PiS benämner Sannfinländarna familjen som en pelare i samhället och redogör att välmående föds i familjerna. De nämner även “stöttandet av fäder och mödrar” som viktigt, vilket implicerar att familjen byggs av en man och en kvinna. RN karakteriserar familjen som hjärtat av det franska livet och likställer födslar med nationens kontinuitet och civilisationens fortlevnad. UKIP fokuserar sin diskurs kring vikten av surrogatmödraskap och adoptionsbyråer då de enligt partiet spelar en betydande roll i att skapa stabila familjer med två föräldrar.

Ekvivalenskedjan som produceras kring nodalpunkten familj blir därav: “Familj” - “Pelare” - “Nationens fortlevnad” - “Binärt” - “Stabilitet”.

Nodalpunkten “feminism” benämns inte i materialet för de högerpopulistiska partierna med undantag för UKIP som nämner radikalfeminister, i kontexten att jämställdhetslagen är pådriven av “kulturmarxister - allt från rasister och radikalfeminister till transentusiaster [för] att skapa splittring och disharmoni”. Feminism kopplas i deras diskurs till en vänsterideologi som skapar stridigheter i samhället.

Nodalpunkten feminism får mening genom ekvivalenskedjan: “Feminism” - “Radikal” - “Splittring” - “Farligt” - “Vänstervridet”.

Vänsterpopulism

Mästersignifikanten “kvinna” nämns i anslutning till män som en del av folket med väsentliga röster. MAS talar främst om de hinder som kvinnor fortfarande möter i arbetslivet och det dubbla arbetet de utför i hemmet och på arbetsplatsen. MORENA betonar vikten av lika representation mellan kvinnor och män i partiet och dess politiska organ. PT framhåller kvinnorna som stått upp för partiets värderingar mot den tidigare presidenten Bolsonaro och önskar uppmuntra kvinnor och unga i deras ambition att uttrycka sitt politiska engagemang. Återkommande genom programmet talar PT också om de *kvinnor och män* som bygger partiet. På liknande sätt lyfter PSUV den *nya mannen och den nya kvinnan* som bidragande till revolutionen som förs varje dag inom partiet. Samtidigt uttalade sig partiets ledare och landets president, Nicolás Maduro, att landets kvinnor måste föda sex barn för landets bästa, vilket sammankopplar könsidentiteten kvinna till rollen som barnafödare. PT och MAS berör också våldet mot kvinnor och att det måste bekämpas.

Mästersignifikanten “kvinna” konstrueras därav i ekvivalenskedjan: “Kvinna” - “Arbetare” - “Revolutionärer” - “Rättigheter” - “Moderskap”.

Nodalpunkten “jämställdhet” är i den vänsterpopulistiska diskursen sammankopplat med lika representation i politiska organ, elimineringen av könsbaserat våld och en eftersträvan mot ekonomisk jämlikhet mellan kvinnor och män. MAS uttrycker tydligt en strävan efter

ekonomisk jämlikhet och utplånandet av könsbaserat våld medan MORENA tar en tydlig ställning för likvärdig representation i sitt parti genom inkvotering av kvinnor i de politiska organen. PSUV uttrycker jämställdhet i nära anknytning till socialismen och den bolivarianska revolutionen, samt att partiet främjar offentlig politik med ett jämställdhetsperspektiv. PT uttrycker att kampen mot nyliberala värderingar gynnar kampen för jämlikhet. Fortsättningsvis verkar de för att mångfaldsrättigheter är lika viktiga som rätten till jämlikhet.

Ekvivalenskedjan för "jämställdhet" utformas således: "Jämställdhet" - "Ekonomisk jämlikhet" - "Representation" - "Könsbaserat våld".

Nodalpunkten "kön/genus" nämns i alla de vänsterpopulistiska partiernas program som något essentiellt. MORENA lyfter vikten av att på ett övergripande sätt innefatta ett fokus på genus, samt materiell jämställdhet mellan män och kvinnor och icke-diskriminering. De övriga tre partierna berör kön eller genus genom att tala om kampen mot könsbaserat våld, kampen för rättvisa och mot könssegregation eller könsrelaterade orättvisor. PT understryker även vikten av att skydda HBTQ+ personer och lyfter det våld som drabbar dessa grupper, speciellt de personer som inte använder normativa könsuttryck.

Ekvivalenskedjan som produceras kring nodalpunkten kön/genus blir därav: "Kön/Genus" - "Fokus" - "Jämställdhet" - "Rättvisa" - "HBTQ+ personers rättigheter" - "Könsbaserat våld".

Nodalpunkten "familj" beskrivs som kärnan för samhället vilket uttrycks tydligt av MAS som menar på att familjerna ska främja de värderingar som fastställs i konstitutionen. Fortsättningsvis belyses omfördelningen av finansiella medel av partiet som viktigt för samhället och familjerna. MORENA för en liknande retorik då de uttrycker att när kärleken mellan familjer förverkligas, kommer även kärleken till naturen och hemlandet förverkligas politiskt. PSUV nämner inte familj i sitt material medan PT lyfter Bolsa Família, ett familjebidrag, med syfte att hjälpa familjer ekonomiskt. Familjen kopplas även samman med den arbetande mannen och den arbetande kvinnan och en fördelning av nationellt välstånd.

Ekvivalenskedjan som produceras kring nodalpunkten familj blir därav: "Familj" - "Kärna" - "Ekonomiskt bidrag" - "Välstånd".

Nodalpunkten "Feminism" framställs som en central del i PT:s material då det inte sägs finnas någon socialism utan feminism. Att bygga upp en socialistisk feminism som kommer att övervinna den machokultur som fortfarande råder i samhället och folkrörelserna beskrivs som betydande. Fortsättningsvis uttrycker PSUV att varje medlem i partiet är "socialist [...]" och feminist och måste acceptera och praktisera partiets principer, program och stadgar". Avslutningsvis, nämner varken MAS eller MORENA nodalpunkten i sina material.

Nodalpunkten feminism uppförs därav i ekvivalenskedjan: "Feminism" - "Socialism" - "Kamp" - "Nödvändighet".

8. Diskussion

Som vi redogjort ovan nämner den högerpopulistiska diskursen kvinnor i samband med begrepp som "familj", "säkerhet" och "kön" men mer sällan nämns mästersignifikanten när de talar om andra ämnen. Detta i motsats till hur den vänsterpopulistiska diskursen oftare benämner kvinnor som viktiga samhällsmedlemmar, likställda med män. Kvinnor är främst personer, snarare än 'bara' kvinnor, vilket kan återkopplas till Butlers citat "män är 'personer' och det finns inget annat kön än det feminina". Det beskriver hur män är normen i samhället och det kön som syftas på, tills "kvinna" eller "kön" nämns. Betydelsen återfinns till stor del i PT:s material vilket ses i citatet "...de kvinnor och män som dagligen bygger partiet". Detta hittas endast på ett ställe i UKIPs partiprogram där de talar om militära "nationella tjänstemän och kvinnor", medan det kontinuerligt nämns i den vänsterpopulistiska diskursen.

Som Kronsell hävdar i sin forskning om hegemoniskt manliga institutioner, innehar den högerpopulistiska diskursen en könad tystnad, i och med att genus eller kön inte nämns när det inte explicit handlar om kvinnor. Där kvinnor inte nämns som just mödrar eller skyddsobjekt nämns de inte alls, vilket implicerar att män är normen. I materialet från Sannfinländarna, med Riikka Purra som ledare, och i Marine Le Pens kampanj inför presidentvalet 2022, nämns inte kvinnor i andra sammanhang än de tidigare omnämnda. Detta trots föreställningen att partier med en kvinnlig ledare skulle kunna tänkas göra det i större utsträckning. En distinktion att poängtera är att Kronsells forskning utförs på institutioner hon menar är hegemoniskt maskulina, som Försvarsmakten, där män alltid dominerat. I den högerpopulistiska diskursen nämns kvinnor och kön, men bara då det handlar om just de specifika ämnena. Det är när de talar om våld mot kvinnor eller att det finns en farlig så kallad genusideologi som dessa tecken

omnämns. På det sättet innehåller inte diskursen en *total* könad tystnad på samma sätt som den som återfinns i de hegemoniskt maskulina institutioner Kronsell undersökt. Likväl vill vi påstå att den högerpopulistiska diskursen, när de inte talar om våld mot kvinnor eller genusideologi, rymmer en könad tystnad.

Den högerpopulistiska diskursen uttrycker jämställdhet som ett centralt värde att beskydda från ett yttre hot, i form av andra kulturer och riskfylld invandring. PiS och RN uttrycker en vilja att stötta kvinnor i deras roll som barnafödare genom utökat bidrag för franska mödrar samt underlätta för polska kvinnor att utföra distansarbete samtidigt som de sköter sina åtaganden i hemmet. Den vänsterpopulistiska diskursen formas kring ambitionen om jämlik representation mellan könen i politiska organisationer och organ, likväl som en strävan efter ekonomisk jämlikhet och utplånandet av könsbaserat våld. Diskursen uttrycker jämställdhet som något värt att kämpa för och att kampen för jämställdhet är pågående. Medan den högerpopulistiska diskursen hävdar att jämlikhet redan är uppnådd, i synnerhet Sannfinländarna, genom att utpeka det enda hotet mot jämställdhet som utvärtes; i form av invandring och främmande kulturer.

Den högerpopulistiska diskursen fyller nodalpunkten kön eller genus med meningen att kön är binärt och att du i den bemärkelsen antingen är man eller kvinna. Diskursen fastslår att diskussioner kring genus, kön och sexualitet kommer från en vänstervriden 'genusideologi' som skapar splittring och disharmoni. Att genusideologin är farlig för samhället då den förnekar de biologiska skillnaderna mellan könen och urholkar bestämda könsroller och könets binaritet. Den vänsterpopulistiska diskursen står i kontrast till detta då den istället fyller nodalpunkten med tecken som rättvisa, HBTQ+ personers rättigheter och genusfokus. I den här diskursen är genus och kön av högsta vikt och får inte glömmas bort i politiken. PT betonar HBTQ+ personers rättigheter och att de är en stor utsatt grupp i Brasilien. De menar att transpersoner och personer som inte faller inom ramen av en normativ könsidentitet eller som inte använder ett normativt könsuttryck måste skyddas, medan UKIP förnekar transkvinnors identitet genom att markera att de i deras ögon är män.

Familjen benämns som en kärna eller en pelare i samhället i både den högerpopulistiska och den vänsterpopulistiska diskursen. Det som särskiljer dem är var fokuset ligger; den högerpopulistiska diskursen sammankopplar nodalpunkten med nationens fortlevnad och behovet av stabilitet medan den vänsterpopulistiska förknippar familjen med välstånd och att

det är från familjen politiken utgår. Eftersom familjen fastställs som central för nationen i båda diskurserna läggs därav stor vikt vid familjens ständiga roll i nationen. Den högerpopulistiska diskursen betonar kvinnans roll i familjen som ansvarig och fokuserar på stöttning i form av barnbidrag för ensamstående mödrar och på möjligheten för mödrar att arbeta på distans samtidigt som de ansvarar för barn och hem. De betonar dessutom vikten av två föräldrar som väsentligt för nationens stabilitet och Sannfinländarna och PiS understryker att familjen utgår från en man och en kvinna. Den vänsterpopulistiska diskursen uttrycker emellertid inget explicit om hur familjen bör vara utformad.

Feminism som begrepp återfanns inte i hög grad i något av materialet men hittades i tre av partiernas underlag; PT, PSUV och UKIP. Nodalpunkten feminism konstrueras i den vänsterpopulistiska diskursen av tecken som kamp och nödvändighet. Det understryks att det är viktigt för samhället att agera feministiskt för att övervinna den utbredda machokulturen. I den högerpopulistiska diskursen kopplas feminism istället ihop med tecken som radikal, vänstervridet och farligt. Feminism nämns endast i begreppet "radikalfeminister" i kontext av att de skapar splittring och disharmoni.

För att sammanfatta har vi funnit att den vänsterpopulistiska diskursen beskriver kvinnor som en del av samhället, genom att kontinuerligt benämna dem som likställda med män. Den högerpopulistiska diskursen binder istället samman kvinna med rollen som barnafödare och hennes väsentliga roll i familjen; och än mer intressant är de många tillfällen där kvinnor inte alls omtalas. De nämns endast i kontexter traditionellt betingade med rollen som kvinna; familj och hem, vilket tyder på en könad tystnad i diskursen. Skillnaden mellan denna diskurs och den vänsterpopulistiska blir därav slående. Den vänsterpopulistiska diskursen nämner vid upprepade tillfällen, de män och kvinnor som leder samhället, partiet och revolutionen framåt. I den diskursen är det manliga inte normen, till skillnad från hur den högerpopulistiska diskursen framställer män och kvinnor. Vi kan således dra slutsatsen att den vänsterpopulistiska diskursen har en feministisk framställning av kvinnor där de likställs med män medan den högerpopulistiska diskursen framställer kvinnor som individer med särskilda kvinnospecifika intressen. Avslutningsvis hade vi gärna sett vidare forskning på samma område men med ett fokus på aktörer, hur partiledare och framstående röster inom populistiska partier uttrycker sig kring kvinnor. Det hade varit fortsatt intressant med forskning utförd på den faktiska politik som populistiska partier lyckats åstadkomma och producera kring dessa områden.

9. Bibliografi

- Badersten, B. (2006) *Normativ metod - Att studera det önskvärda*. Studentlitteratur AB.
- Baxter, J. (2003) *Positioning Gender in Discourse*. London: Palgrave Macmillan UK. Available at: <https://doi.org/10.1057/9780230501263>.
- Boréus, K. and Bergström, G. (eds) (2018) *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Britannica (2023) *Luiz Inacio Lula da Silva | Biography, Facts, & Involvement with Petrobras Scandal | Britannica*. Available at: <https://www.britannica.com/biography/Luiz-Inacio-Lula-da-Silva> (Accessed: 10 May 2023).
- Burr, V. (2003) *Social Constructionism*. 2nd edn. Hove: Routledge.
- Castaño, P. (2022) 'Introduction: Looking at the Relation Between Feminist Politics and Left-Wing Populism Through the Bolivian Case', in P. Castaño (ed.) *Left-Wing Populism and Feminist Politics: Women's Movements and Gender Equality Policies in Evo Morales' Bolivia*. Cham: Springer International Publishing (Gender and Politics), pp. 1–32. Available at: https://doi.org/10.1007/978-3-030-99232-3_1.
- Congreso del PSUV (2010) 'Partistadgar PSUV'. Available at: <https://reformaspoliticas.org/wp-content/uploads/2015/03/venezuelaestatutopsuv2010.pdf>.
- Daniels, J.P. (2020) 'Venezuela's president urges women to have six children each "for good of the country"', *The Guardian*, 4 March. Available at: <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/04/venezuela-president-nicolas-maduro-recommends-every-woman-have-six-children-crisis> (Accessed: 22 May 2023).
- Delcas, M. (2023) 'In Venezuela, Maduro threatens to move the presidential election forward to catch the opposition off guard', *Le Monde.fr*, 19 April. Available at: https://www.lemonde.fr/en/international/article/2023/04/19/in-venezuela-maduro-threatens-to-move-the-presidential-election-forward-to-catch-the-opposition-off-guard_6023458_4.html (Accessed: 10 May 2023).
- ECPS (no date a) 'Left-Wing Populism - ECPS'. Available at: <https://www.populismstudies.org/Vocabulary/left-wing-populism/> (Accessed: 21 May 2023).
- ECPS (no date b) 'Right-Wing Populism - ECPS'. Available at: <https://www.populismstudies.org/Vocabulary/right-wing-populism/> (Accessed: 21 May 2023).
- Esaiasson, P. et al. (2017) *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Freeden, M., Sargent, L.T. and Stears, M. (eds) (2013) *The Oxford handbook of political ideologies*. First edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press (Oxford handbooks in politics & international relations).

Judis, John.B. (2016) 'Rethinking Populism', *Dissent Magazine*. Available at: <https://www.dissentmagazine.org/article/rethinking-populism-laclau-mouffe-podemos> (Accessed: 23 March 2023).

Kantola, J. and Lombardo, E. (2019) 'Populism and feminist politics: The cases of Finland and Spain', *European Journal of Political Research*, 58(4), pp. 1108–1128. Available at: <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12333>.

Kronsell, A. (2006) 'Methods for studying silences: gender analysis in institutions of hegemonic masculinity', in B.A. Ackerly, J. True, and M. Stern (eds) *Feminist Methodologies for International Relations*. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 108–128. Available at: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511617690.008>.

Laclau, E. (2005) *On populist reason*. London ; New York: Verso.

Landguiden (2023) *Bolivia – Inrikespolitik och författning*. Available at: <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/sydamerika/bolivia/inrikespolitik-och-forfattning/> (Accessed: 18 April 2023).

Levy (2023) *Lech Kaczyński | president of Poland | Britannica*. Available at: <https://www.britannica.com/biography/Lech-Kaczynski> (Accessed: 5 May 2023).

Lindahl, Y. (2022) *Mexiko – Politiskt system*. Available at: <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/nordamerika/mexiko/politiskt-system/> (Accessed: 1 May 2023).

MAS (2019) 'Programa de gobierno, Agenda del pueblo para el bicentenario'. Available at: https://fuentedirecta.oep.org.bo/archivos/2019/07/3.PROGRAMA_MAS_IPSP_EG_2019.pdf

MAS (2022) 'Resolución DN-MAS-IPSP N°05/2022 – Movimiento al Socialismo MAS-IPSP'. Available at: <https://www.masipsp.bo/resolucion-dn-mas-ipsp-n05-2022/> (Accessed: 23 May 2023).

Merriam-Webster (2023) *Nativism*. Available at: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/nativism> (Accessed: 4 May 2023).

MORENA (2013) 'Programa del Movimiento Regeneración Nacional – AMLO'. Available at: <https://lopezobrador.org.mx/programa-del-movimiento-regenarcion-nacional/> (Accessed: 10 May 2023).

Moreno Barreneche, S. (2023) 'Hopes and Fears: The Semiotics of Orchestral Music in Left- and Right-Wing Populism', *Sociologia*, 55(2), pp. 177–196. Available at: <https://doi.org/10.31577/sociologia.2023.55.2.6>.

Mostov, J. (2021) 'Populism Is Always Gendered and Dangerous', *Frontiers in Sociology*, 5. Available at: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsoc.2020.625385> (Accessed: 22 May 2023).

Mudde, C. (2021) 'Populism in Europe: An Illiberal Democratic Response to Undemocratic Liberalism (The Government and Opposition/Leonard Schapiro Lecture 2019)', *Government and Opposition*, 56(4), pp. 577–597. Available at: <https://doi.org/10.1017/gov.2021.15>.

Nilsson, M. (2021) 'Sannfinländarna har valt ny partiledare', *Sveriges Radio*, 14 August. Available at: <https://sverigesradio.se/artikel/ny-partiledare-for-sannfinlandarna> (Accessed: 17 April 2023).

Noel, A. (2015) 'The Year the "Pink Tide" Turned: Latin America in 2015', *Vice*, 29 December. Available at: <https://www.vice.com/en/article/wjazpy/the-year-the-pink-tide-turned-latin-america-in-2015> (Accessed: 22 May 2023).

Norris, P. and Inglehart, R. (2018) *Cultural backlash: Trump, Brexit, and the rise of authoritarian-populism*. New York, NY: Cambridge University Press.

Partido dos Trabalhadores (2019) *PTs 7:e Nationella Kongress, Partido dos Trabalhadores*. Available at: <https://pt.org.br/pt-divulga-o-caderno-de-teses-do-7o-congresso-nacional-2/> (Accessed: 11 May 2023).

Perussuomalaiset (2018) *Arvomaailmamme – Our Values, Perussuomalaiset*. Available at: <https://www.perussuomalaiset.fi/arvomaailmamme/> (Accessed: 23 May 2023).

Perussuomalaiset (2019) *Finns Party - In English, Perussuomalaiset*. Available at: <https://www.perussuomalaiset.fi/kielisivu/in-english/> (Accessed: 17 April 2023).

Perussuomalaiset (2021) *Perussuomalaiset rp:n säännöt, Perussuomalaiset*. Available at: <https://www.perussuomalaiset.fi/tietoa-meista/perussuomalaiset-rpn-saannot/> (Accessed: 23 May 2023).

Prawo i Sprawiedliwość (2019) *Partiprogram lag och rättvisa*. Available at: <https://pis.org.pl/dokumenty> (Accessed: 23 May 2023).

Prawo i Sprawiedliwość (2021) *Programmet för polskt styre, Prawo i Sprawiedliwość - Internetowy Serwis Informacyjny*. Available at: <https://pis.org.pl/dokumenty> (Accessed: 23 May 2023).

PSUV (2011) 'Partimanifest PSUV'. Available at: <http://www.psuv.org.ve/wp-content/uploads/2011/01/LINEAS-ESTRATEGICAS-PSUV1.pdf>.

Rassemblement National (2022) *Livret Thematiques, RN - Rassemblement National*. Available at: <https://rassemblementnational.fr/livrets-thematiques> (Accessed: 21 May 2023).

Rassemblement National (2023) *Accueil, RN - Rassemblement National*. Available at: <https://rassemblementnational.fr/instances/bureau-executif> (Accessed: 20 May 2023).

Ray, M. (2023) *United Kingdom Independence Party (UKIP) | Policies, Leaders, & Role in Brexit | Britannica*. Available at: <https://www.britannica.com/topic/United-Kingdom-Independence-Party> (Accessed: 22 May 2023).

Rooduijn, M. *et al.* (2019) 'The PopuList: an overview of populist, far right, far left and Eurosceptic parties in Europe'. Available at: <https://popu-list.org> (Accessed: 22 May 2023).

Roth, L. and Baird, K.S. (2017) *Left-wing populism and the feminization of politics, ROAR Magazine*. Available at: <https://roarmag.org/essays/left-populism-feminization-politics/> (Accessed: 23 March 2023).

Sannfinländarna (2023) *Etusivu - Perussuomalaiset Naiset ry*. Available at: <https://perusnaiset.perussuomalaiset.fi/> (Accessed: 23 May 2023).

Schmidt, F. af and Sjöberg, H. (2023) *Nationell samling - Uppslagsverk - NE.se*. Available at: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/nationell-samling> (Accessed: 22 May 2023).

Stoehrel, V. (2007) 'Vetenskapliga antaganden och definitioner av begrepp: normativa nedslag i en normativ kontext.', in *Nordicom Information*. Högskolan i Halmstad, Sektionen för hälsa och samhälle (1), pp. 45–53.

Teorell, J. and Svensson, T. (2007) *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod*. Liber.

The Economist (2017) 'As it celebrates Brexit, UKIP loses its man in the Commons', *The Economist*, 30 March. Available at: <https://www.economist.com/britain/2017/03/30/as-it-celebrates-brexit-ukip-loses-its-man-in-the-commons> (Accessed: 9 May 2023).

The Economist (2019) 'Mexico's reluctantly liberal president', *The Economist*, 14 March. Available at: <https://www.economist.com/the-americas/2019/03/14/mexicos-reluctantly-liberal-president> (Accessed: 9 May 2023).

Uggla, F. (2016) *Framgång vändes till nederlag för Rousseff*. Available at: <https://www.ui.se/utrikesmagasinet/analyser/2016/april/framgang-vandes-till-nederlag-for-rousseff/> (Accessed: 11 May 2023).

UKIP (2023) *UKIP Manifesto*. Available at: <https://www.ukip.org/party-policies> (Accessed: 21 May 2023).

Van Helden, A. (2023) *Galileo | Achievements | Britannica*. Available at: <https://www.britannica.com/summary/Galileos-Achievements> (Accessed: 2 May 2023).

Wallenfeldt, J. (2023) *Nicolas Maduro | Biography, Facts, & Presidency | Britannica*. Available at: <https://www.britannica.com/biography/Juan-Guaido> (Accessed: 10 May 2023).

Wetterblad, T. (2019) *Maktfullkomlighet skapar valdramatik i Bolivia*. Available at: <https://www.ui.se/utrikesmagasinet/analyser/2019/november/maktfullkomlighet-skapar-valdramatik-i-bolivia/> (Accessed: 9 May 2023).

Winther Jørgensen, M. and Phillips, L. (2000) *Diskursanalys som teori och metod*. 1st edn. Lund: Studentlitteratur.

Wodak, R. (2015) *The Politics of Fear: What Right-Wing Populist Discourses Mean*. London, UNITED KINGDOM: SAGE Publications, Limited. Available at: <http://ebookcentral.proquest.com/lib/lund/detail.action?docID=4697535> (Accessed: 4 May 2023).